

Jordi Ferragut

Autor: Andreu Barnils
Data de publicació: 05-07-2012

El 4 de juliol és una data clau per a la història dels Estats Units d'Amèrica. Però també per a la història d'En Jordi Ferragut (també conegut amb el nom de George Farragut), un menorquí que va emigrar a aquell país i en va esdevenir un militar i un home exemplars. L'Andreu Barnils ens ho recorda en aquest article, aparegut a Vilaweb.

Només arribar a Amèrica, l'any 1775, Jordi Ferragut va decidir ajudar 'amb la meva vida i fortuna la lluita per la independència americana'.

Avui, 4 de Juliol, és oportú parlar d'En George Farragut, menorquí que només arribar a Amèrica l'any 1775 va decidir ajudar amb la seva "vida i fortuna la lluita per la Independència americana". En Farragut va ser un soldat de la causa americana, "a truly revolutionary warrior", i un cas curiosíssim. Molt peculiar. En primer lloc, per la seva brutal història militar. Després, per la seva increïble història familiar. I en tercer lloc, per la rocambolesca manera com el seu manuscrit, 'Memorial of George Farragut', ha arribat fins a les nostres mans.

En Farragut va arribar a Amèrica quan tenia vint anys, ple de força, i el primer que va fer va ser contraban d'armes a favor dels revoltats. Després es va allistar a l'exèrcit americà i la seva guerra demostra que la seva carn era carn de canó: ens el trobem a les pitjors batalles i sempre a primera línia. La batalla de Savannah, per exemple, una de les més grans desfetes dels americans, la va viure a bord d'un vaixell del qual 'no vaig abandonar-ne la coberta fins que estava a vessar de morts i moribunds'. També lluita en el setge de Charleston, desastrós també, on el caos va ser tal que Farragut va haver de traslladar els canons del seu vaixell a terra ferma, per combatre des d'allà. No va servir de res i el van fer presoner. Un cop alliberat, una altra desgràcia el marcarà per a tota la vida: perdrà un braç. No li amputaran però li quedarà inútil per sempre més. Doncs és així, amb un sol braç útil, que En Farragut degué salvar la vida del futur president George Washington a la batalla de Cowpens. Segons l'historiador Marshall Delancey, 'entre els descendents de George Washington sempre s'ha dit que En Farragut li va salvar la vida; i en part aquesta creença es

confirma gràcies als relats publicats de la batalla, ja que afirmen que el Coronel Washington fou rescatat d'un encontre perillós per un sergent (del qual no se'n dóna el nom) i per un corneta anomenat Ball. Aquest sergent podria ser Farragut, ja que ell i Washington eren tots dos a la cavalleria'.

La següent guerra en què En Farragut va participar va ser contra el indis al Far West americà. Aquí ho tenim, un menorquí pelant cherokees. Literal. En Farragut, al Memorial, només hi escriu que 'vaig servir en una expedició contra els cherokees el 1793 sota el general Sevier', però els historiadors ens informen dels detalls: Sevier era un home brutal i En Farragut va ser el cap de les milícies armades. Durant la guerra, En Farragut també va fer de correu personal del governador Blount. En una ocasió va haver de creuar 650 quilòmetres de territori Cherokee dalt del seu cavall. Me l'imagino arribant al destí i entregant el correu amb el seu únic braç útil. Segons el seu amic coronel McKee, el nostre home 'era un caçador d'indis gloriós', i un altre amic el descriu així: 'Era un home baix i fornit, molt valent i divertidíssim, que va decidir casar-se amb una criada vella i va anunciar l'esdeveniment amb una carta molt típica d'ell: Dear Willie: I'm married and my wife's name is Shine: and, by heavens, he shine wherever he go.'

Tot i el bon humor inicial, la història familiar d'En Farragut és igual de bèstia que la seva història militar. En Farragut es va casar amb Elizabeth Shine quan tenia 40 anys i va tenir cinc fills: William, James, Nancy, George i Elisabeth. Tretze anys després de casats, Farragut, navegant per un llac, va veure un cos inert dalt d'una barca. Va portar el cos a casa i la seva dona va cuidar el moribund, l'oficial de l'exèrcit Porter. Lamentablement, l'oficial no només va acabar morint de febre groga, sinó que la va encomanar a la senyora Shine. Ella també va morir. Després de l'enterrament, doble, el fill de l'oficial mort es va presentar a casa de Farragut per agrair-li el tracte dispensat al seu pare. Com a mostra de gratitud, i veient que En Farragut era un pobre vidu amb cinc fills al seu càrrec, es va oferir a adoptar-ne un. El segon, James, es va presentar voluntari. Només tenia 8 anys i mai més no veuria el seu pare biològic. De fet, s'acabaria canviant el nom en honor al seu pare adoptiu. De James a David G. Farragut, l'almirall Farragut. El menorquí, doncs, va donar en adopció un dels grans herois de la història americana. Anys després, va anar altre cop al llac, aquesta vegada amb el seu fill petit, George. En un mal pas el fill George va caure al llac i va morir ofegat.

Són els moments més baixos de la vida d'En Farragut. És un vell de gairebé 60 anys de qui l'exèrcit, veient el seu precari estat de salut, decideix prescindir dels seus serveis i negar-li la paga. Indignat, En Farragut escriu aleshores una carta dirigida al secretari de marina William Jones, titulada 'Memorial of George Farragut' on reclama un retorn al servei i la paga. És una carta dolguda on fa un repàs extens a la seva vida, una vida al servei de l'exèrcit dels Estats Units. L'anglès d'En Farragut és ple de faltes, unes precioses faltes d'ortografia que sobretot es poden llegir en altres seves cartes que s'han trobat. Hi llegim 'owever', 'I let you no', 'smol childrens', 'den', 'becos' i el magnífic 'anderwent'. Sigui com sigui, el Memorial d'En Farragut és realment colpidor. De fet, algunes parts del text són il·legibles, segons l'historiador, 'perquè en el text original hi havien caigut llàgrimes'. La carta no va fer l'efecte necessari i En Farragut, pare de l'heroi militar, va morir abandonat per l'exèrcit. Escrita el 1814, la carta va quedar enterrada als arxius durant més d'un segle, fins que el 1929 l'historiador local Samuel C. Williams la va trobar i en va fer públics alguns extractes. Finalment, l'any 2007, Robert L. Caleo, la va fer publicar sencera del tot al número 79 de la revista The Journal of East Tennessee Story.

Avui, 4 de Juliol, els EUA arriben als 236 anys. En Farragut ja hi era.

Andreu Barnils